

Sygn. akt II C 316/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 marca 2015 roku

Sąd Okręgowy w Łodzi II Wydział Cywilny

Przewodniczący SSO Adam Kmiecik

Protokolant Monika Bartos

po rozpoznaniu w dniu 31 marca 2015 roku w Łodzi

sprawy z powództwa Towarzystwa (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W.

przeciwko J. K., G. W.

o zapłatę

1. utrzymuje w mocy swój nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 2 sierpnia 2013 roku sygn. akt II Nc 196/13;
2. nie obciąża pozwanych nieuiszczonymi opłatami sądowymi od zarzutów i przejmuje je na rachunek Skarbu Państwa;
3. zasądza od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Łodzi na rzecz adwokat A. C. kwotę 8.856 (osiem tysięcy osiemset pięćdziesiąt sześć) złotych w tym 1.656 (jeden tysiąc sześćset pięćdziesiąt sześć) złotych podatku VAT, tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

II C 316/14

UZASADNIENIE

Powódka Towarzystwo (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wystąpiła w dniu 29 lipca 2013 roku do Sądu Okręgowego w Łodzi z pozwem przeciwko J. K. i G. W..

Wnosiła o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym, nakazującym zapłacenie przez pozwanych solidarnie na rzecz powódki kwoty 674.592,59 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia powództwa oraz o zasądzenie zwrotu kosztów procesu wg norm przepisanych.

Sąd Okręgowy w Łodzi uwzględnił powództwo w całości i wydał żądany nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym w dniu 2 sierpnia 2013 roku sygn. akt II Nc 196/13.

Pozwana J. K. wniosła w dniu 26 sierpnia 2013 roku zarzuty od w/w nakazu zapłaty, w których wystąpiła o uchylenie nakazu zapłaty i oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów postępowania oraz z ostrożności, na wypadek nie uznania braku jej odpowiedzialności o nieobciążanie jej odsetkami za okres do dnia doręczenia odpisu pozwu.

Pozwany G. W. wniósł w dniu 26 sierpnia 2013 roku zarzuty od nakazu zapłaty, zaskarżył nakaz w całości i wniósł o oddalenie powództwa w całości, ewentualnie o rozłożenie świadczenia na równe, miesięczne raty, na okres 10 lat.

W toku procesu powódka nie zmieniła stanowiska.

Pozwani również nie zmienili stanowiska w sprawie, wnosili o oddalenie powództwa.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

S. K. mąż pozwanej J. K. prowadzący działalność gospodarczą pod firmą Przedsiębiorstwo Usługowe (...) S. K. (...) - (...) M. S. (...), zawarł z poprzednikiem prawnym powódki (...) S.A. z siedzibą w W. w dniu 27 maja 2011 roku umowę o gwarancję ubezpieczeniową należytego wykonania umowy zadania pod nazwą (...) w Gminie T. Projekt pod nazwą (...). Beneficjentem powyższej gwarancji była Spółka (...) (...) sp. Z o.o. z siedzibą w T. a zobowiązanym S. K. prowadzący działalność gospodarczą pod wyżej wymienioną firmą.

W dniu 6 grudnia 2012 roku wskazany wyżej beneficjent wezwał powódkę do zapłaty kwoty 643.863,54 zł z tytułu wskazanej wyżej gwarancji ubezpieczeniowej.

W dniu 11 stycznia 2013 roku powódka wypłaciła żadaną kwotę.

Zgodnie z postanowieniami umowy o udzielenie gwarancji ubezpieczeniowej S. K. (...), zobowiązał się do pokrycia wszelkich wypłat, których dokona ubezpieczyciel, tu obecnie po połączeniu spółek (...) S.A. z siedzibą w (...) S.A. z siedzibą w W., poprzez przeniesienie całego majątku (...) S.A. na rzecz (...) S.A. – powódka w myśl § 6 ust 2 i 3 umowy z uprawnieniem do naliczenia odsetek ustawowych od dnia wypłaty na rzecz beneficjenta.

Dla zabezpieczenia roszczeń powódki S. K. – PU (...) wystawił weksel in blanco i upoważnił powódkę do wypełnienia weksla na kwotę wraz z odsetkami.

Weksel został podpisany przez wystawcę i na odwrocie z adnotacjami „poręczam” przez J. K. i G. W..

25 maja 2011 roku została wystawiona deklaracja wekslowa do w/w weksla „in blanco”, w której wskazano, czego dotyczy weksel a więc zabezpieczenia roszczeń (...) S.A. z tytułu zawartej umowy z dnia 27 maja 2011 roku, dotyczącej gwarancji ubezpieczeniowej, dalej na stronie pod podpisami poręczycieli – pozwanych w tej sprawie, wyraźnie podano co ma prawo wpisać – jak wypełnić weksel – ubezpieczyciel tj. na zapłacone przez ubezpieczyciela kwoty wraz z odsetkami, opłatę sądową, 2.5% ryczałtowych kosztów, opłatę skarbową, nieponiesione koszty, nadto wpisać klauzulę bez protestu i dowolne miejsce płatności weksla, informując o tym fakcie wystawcę weksla i poręczycieli, najpóźniej na 7 dni przed terminem płatności.

Pismem z dnia 14 maja 2013 roku, nadanym 14 maja 2013 roku, powódka wezwała pozwanych do zapłaty wraz z wezwaniem do wykupu weksla wypełnionego na kwotę 674.592,59 zł.

Przed Sądem Rejonowym w Nowym Sączu V Wydział Gospodarczy, prowadzone jest postępowanie upadłościowe S. K. pod sygn. akt

V GUp 5/13 i do tego postępowania wpłynęło zgłoszenie powódki (...) W. wierzytelności w kwocie 247.599 zł, dotyczące innego zadania na rzecz innego beneficjenta tu Gminy J..

Pozwana J. K. prowadziła działalność gospodarczą razem z mężem S. K. pod firmą (...) z siedzibą M. S. (...). Siedzibą firmy było miejsce zamieszkania pozwanej i jej męża tj. M. S. (...). Miejsce zamieszkania pozwanej nie uległo zmianie, cały czas zamieszkuje pod w/w adresem.

Pozwani przyznają fakt złożenia podpisów na wekslu ze słowem „poręczam” i na deklaracji wekslowej.

Pozwana jest emerytowanym nauczycielem, ma zajętą część emerytury w wysokości 30%, na poczet zadłużeń firmy męża.

Pozwany prowadził działalność podobną do męża pozwanej. Na jego prośbę udał się do siedziby ubezpieczyciela, podpisał dokumenty, był poinformowany przez S. K., że jest to potrzebne do podpisania jego kontraktu, miał do niego zaufanie.

Pozwany spłacił już za S. K. jego zobowiązanie ok. 200.000 zł.

Powyższych ustaleń Sąd dokonał w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w postaci dokumentów, załączonych do akt jak: weksel k. 11 – 11 odwrót (oryginał w kasie Sądu), deklaracja wekslowa k. 12 i 12 odwrót, dokumentacja dot. gwarancji ubezpieczeniowej k. 13 – 61, wezwanie do pozwanych k. 62, 62 odwrót, potwierdzenie nadania przesyłek poleconych do pozwanych k. 63, informacje z KRS k. 8-10, 42-43 odwrót, 64 -69 odwrót, umowa o pracę k. 84, decyzje podatkowe k. 85-86, dokumenty finansowe pozwanego k. 87 do 95, 113-116, dokumentacja ZUS pozwanej k. 102-105, postanowienie o upadłości k. 112, zeznania świadka S. K. k. 243 -244 akt, przesłuchanie stron: pozwanej nagrania z 10 października 2014 roku k. 208 00:08:08, pozwanego nagranie z 10 października 2014 roku k. 208 00:23:43.

Dowodom z dokumentów Sąd dał wiarę, ponieważ nie budzą one wątpliwości co do okoliczności w nich zawartych.

Zeznania świadka S. K. Sąd uznał za wiarygodne, są one logiczne, spójne i nie sprzeczne z innymi dowodami.

Zeznania pozwanej J. K. Sąd uznał za wiarygodne, za wyjątkiem twierdzeń, że nie wiedziała o działalności i zobowiązaniach firmy i nie otrzymała wezwań do zapłaty i wykupu weksla, ponieważ jest to sprzeczne z załączonymi dokumentami.

Zeznania pozwanego Sąd uznał za niewiarygodne w zakresie twierdzeń, że nie wiedział co podpisuje, że to ma być uwierzytelnienie dokumentów, ponieważ jest to sprzeczne z zeznaniami świadka S. K. a także niewiarygodne w świetle przyznanych okoliczności, iż jest przedsiębiorcą o podobnym zakresie działalności a nie ma wiedzy co podpisuje, w szczególności podpisu na wekslu ze słowem „poręczam”.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo jest uzasadnione i zasługuje na uwzględnienie.

Poprzednik prawny powódki prawidłowo zabezpieczył swoje przyszłe roszczenia w stosunku do firmy (...). W wykonaniu umowy o gwarancji ubezpieczeniowej wypłacił należność. Przedtem, udzielając gwarancji, zabezpieczył ją wekslem in blanco, do którego sporządzono deklarację wekslową, w której wskazano, z jakiego tytułu należność może być wpisana do weksla i w jakim zakresie gwarant może wypełnić weksel. W tym zakresie nikt nie kwestionował prawidłowości weksla.

Oboje pozwani potwierdzili fakt podpisania weksla na jego odwrocie z adnotacjami „poręczam” każde z nich oraz deklaracji wekslowej, która zawierała wskazane wyżej elementy. Fakt podpisów na w/w dokumentach ostatecznie przyznali oboje pozwani.

Co do podnoszonych zarzutów przez pozwanego G. W., to są one niezasadne i tak co do zarzutu nieważności jego poręczenia, dokonanej bez zgody, żony z powołaniem się na art. 37 § 4 k.r.o., to Sąd nie podzielił oceny pozwanego, że jest to czynność prawna jednostronna, jest to jednoznacznie czynność dwustronna do bytu poręczenia wekslowego potrzebna jest umowa pomiędzy wierzycielem i poręczycielem i taka miała tu miejsce, poręczenie cywilno prawne jest niewątpliwie umową, co wynika wprost z art. 876 § 1 k.c. chociaż i tu poręczyciel składa tylko oświadczenie.

Tak samo co do awalu – poręczenia wekslowego, takim oświadczeniem jest słowo „poręczam” z podpisem poręczyciela na wekslu, co skutkuje odpowiedzialnością z weksla w tym samym zakresie co wystawcy weksla. To można przywołać wskazany już przez pozwanego wyrok SN z 20 czerwca 2012 roku I CSK 573/2011, który to pogląd Sąd podziela w całości, co oznacza, że do tej czynności nie jest wymagana zgoda żony pozwanego.

Nie można uznać w świetle zgromadzonego materiału dowodowego, że pozwany pozostawał w błędzie co do treści czynności prawnej czy nawet miał miejsce kwalifikowany błąd czyli podstęp.

Pozwany jest przedsiębiorcą, prowadzi podobną działalność nawet obecnie pracuje na stanowisku vice prezesa a więc z pewnością wie, co oznacza podpisanie weksla, że nie jest to „uwierzytelnienie pism”. Także zeznania wystawcy weksla, który podaje, iż zwrócił się do pozwanego, aby „uzupełnił jego zdolność finansową”. Mówiliśmy ogólnie o wsparciu

finansowym i pozwany to obiecał – trudno więc uznać, iż pozwany był w błędzie co do skutków finansowych swoich dwóch podpisów, w tym podpisu na deklaracji wekslowej. Ten dokument był już wydrukowany a więc wskazywana była podstawa i zakres odpowiedzialności poręczyciela.

Przyjęcie stanowiska pozwanego, że był w błędzie co do treści czynności prawnej poręczenia wekslowego jest niezasadne. Zapewne ani pozwany ani wystawca weksła nie przewidywali zajścia odpowiedzialności cywilnej ani jej skali, lecz to nie uzasadnia możliwości wycofania się awalisty z poręczenia tylko z tego powodu, że doszło faktycznie do powstania zobowiązania, byłoby to zaprzeczeniem istoty tej instytucji. Fakt, że wierzyciel zabezpiecza swoje przyszłe interesy jest zrozumiałe. I to do niego należy wybór od kogo czy w jakiej kolejności chce dochodzić swoich należności, od wystawcy weksła, poręczyciela czy od wszystkich razem.

Z tych powodów nie można tym bardziej podzielić twierdzeń pozwanego, że kierowanie roszczenia wobec pozwanego poręczyciela wekslowego jest sprzeczne z zasadami współzycia a to w szczególności zasadą dobrych obyczajów handlowych.

Oczywiście poręczyciel, który spełnił świadczenie zamiast dłużnika głównego, tu wystawcy weksła, będzie miał do niego prawo regresu.

Tenże pozwany początkowo wnosił o zasądzenie powództwa z rozłożeniem na raty, czego ostatecznie już nie podnosił – vide głos do protokołu.

Pozwana uzasadnia swoje żądanie oddalenia powództwa brakiem powiadomienia jej listem poleconym o wypełnieniu weksła. Jest to oczywiście sprzeczne z załączonym do akt potwierdzeniem nadania takiego powiadomienia przesyłką poleconą, do obu pozwanych, umieszczonych w tym samym, jednym piśmie.

Dodać należy, że drugi pozwany nie neguje faktu otrzymania tegoż pisma.

Pismo do pozwanej zostało zaadresowane na jej aktualny, niezmienny adres. Pozwana jest nadal żoną wystawcy weksła, razem z mężem prowadziła tę samą formę, jak podaje mąż zeznający jako świadek, była do niej dopisana, później ją wykreślił. Firma działała początkowo pod tym samym adresem, pod którym mieszka i mieszkała pozwana. Ona sama ma zajęty część emerytury na poczet należności, wynikających z działalności tej samej firmy. Nie można więc uznać, że nie wiedziała o zobowiązaniach firmy i jej źródłach, po okazaniu jej podpisów na deklaracji i weksłu przyznała, że to jej podpisy.

W takiej sytuacji faktycznej samo zaprzeczenie nie wystarcza do przyjęcia, iż uchybiono obowiązkowi zawiadomienia o wypełnieniu weksła. Nadto wybór adresata, od kogo dochodzić należności należy do wierzyciela.

Reasumując, odpowiedzialność pozwanych wynika z formalnego i abstrakcyjnego zobowiązania wekslowego, jako awaliści są dłużnikami. Sam fakt podpisania weksła na jego odwrocie z adnotacją „poręczam” bez ograniczenia zakresu tej odpowiedzialności oznacza, że ta odpowiedzialność zachodzi.

Zobowiązanie wekslowe odrywa się od przyczyny, która była podstawą podpisu, jest więc zobowiązaniem abstrakcyjnym. Konieczną przesłanką jest samo posiadanie weksła. Weksel musi spełniać warunki formalne z art. 10 prawa wekslowego, których braków nikt nie podnosi, także w ocenie Sądu są one spełnione. Do bytu poręczenia wekslowego wystarcza podpis na wekslu na jego odwrocie ze słowem „poręczam”, co wynika wprost z art. 31 prawa wekslowego. Poręczyciel odpowiada jak ten, za kogo poręczył, zgodnie z art. 32 prawa wekslowego. Z art. 45 prawa wekslowego wynika wprost, że zawiadomienie jest nadane, termin jest zachowany, jeśli pismo nadano na pocztę, co ma miejsce w tej sprawie.

Odpowiedzialność solidarna poręczycieli wynika z art. 47 prawa wekslowego, również prawo wyboru dłużnika wynika z tego samego przepisu.

Z tych względów, na zasadzie przywołanych wyżej przepisów, Sąd uznał powództwo za uzasadnione i utrzymał w mocy wydany nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, na zasadzie art. 496 kodeksu postępowania cywilnego.

Sąd nie obciążył pozwanych nieuiszczonymi opłatami sądowymi od zarzutów na zasadzie art. 201 k.p.c.

Sąd zasądził zwrot kosztów zastępstwa procesowego z urzędu na rzecz pozwanej dla adwokata A. C. na zasadzie § 6 pkt 7 i 19 ppkt 1 i 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawach opłat za czynności adwokackie.